tussen Duin & Dijk

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 1 2 2002

Bart Vreeken

Orchideeën in Hoofddorp

Door verstedelijking meer orchideeën in akkergebied.

Orchideeën in Hoofddorp? De Haarlemmermeer staat niet bekend als het meest interessante deel van de provincie voor wie geïnteresseerd is in de wilde flora. Van oorspong is het een akkerbouwgebied, maar in de laatste tientallen jaren is het gebied sterk verstedelijkt. En juist de verstedelijking heeft er voor gezorgd dat er tegenwoordig tal van bijzondere planten te vinden zijn in de Haarlemmermeer. Zo hebben diverse soorten orchideeën er voet aan de grond gekregen. Op initiatief van Roelie de Regt, inwoonster van Hoofddorp, is een systematische onderzoek uitgevoerd naar het voorkomen van orchideeën in Hoofddorp. Het leverde een groot aantal vindplaatsen op, en een verrassend groot aantal soorten.

● *Grote keverorchis, Listera Ovata*
Foto's: Piet Zomerdijk.

● *Brede wespenorchis Epipactis helleborine*

● *Bijenorchis Ophrys apifera*

Steeds meer soorten

Eén van de algemeenste soorten is de Brede wespenorchis. Deze soort is ook in buitenwijken van andere steden vaak vrij algemeen. Een tweede soort, de Rietorchis, is ook een bekende verschijning. In Hoofddorp is deze soort regelmatig te vinden langs waterpartijen midden tussen de bebouwing. Leuk is dat ook de Moeraswespenorchis regelmatig op dit soort plaatsen te vinden is. Een vierde soort, de Vleeskleurige orchis, is op enkele plaatsen te vinden in wegbermen. Deze soort is zeldzaam in het binnenland, en wordt meestal maar in kleine aantallen gevonden. Het Wandelpark, aangelegd in de dertiger jaren en daarmee waarschijnlijk het oudste bosje van de Haarlemmermeer, bleek goed voor honderden exemplaren van de Grote keverorchis; mogelijk de grootste groeiplaats van de provincie. Elders in Hoofddorp zijn nog enkele verspreide groeiplaatsen van deze soort. De meest bijzondere vondst volgde in het afgelopen seizoen. Op een bedrijfsterrein werden honderden exemplaren aangetroffen van de Bijenorchis. Het is daarmee gelijk één van de grootste groeiplaatsen van Nederland!

Vondsten van bijzondere en minder bijzondere planten kunt u altijd doorgeven aan de plaatselijke coördinator van de stichting FLORON (FLORistisch Onderzoek Nederland). In Noord-Holland zijn verschillende districten. Namen en adressen van de districtscoördinatoren zijn te vinden op de website van FLORON: www.floron.nl.

Bijzondere bodem?

Het verschijnen van zo veel verschillende soorten orchideeën doet vermoeden dat er iets bijzonders aan de hand is met de bodem. Waarschijnlijk is deze vergelijkbaar met de bodem van de havengebieden van Amsterdam en Rotterdam: een laag kalkrijk zand, aangebracht op een kleilaag. Ook elders in Noord-Holland heeft dit al verrassende vondsten opgeleverd van Rietorchis, Moeraswespenorchis, Vleekleurige orchis, Bijenorchis en soms ook Hondskruid. Veel plaatsen gaan snel weer verloren. Het leuke van de groeiplaatsen in Hoofddorp is dat deze in een gebied liggen dat al geheel is ingericht. Wanneer het beheer op de juiste manier wordt uitgevoerd, zijn ze dus duurzaam van karakter.

Beschermd?

In de praktijk gaat het met dat beheer niet altijd direct goed. Groenstroken, bermen en slootkanten worden liefst volgens een strak schema beheerd. Wanneer daar opeens zeldzame (en beschermde!) soorten worden gevonden blijkt het moeilijk te zijn om deze bij het maaien te ontzien. Zo ook in Hoofddorp. Toch wil de gemeente zich graag van zijn beste kant laten zien. Onlangs is er zelfs een folder verschenen over de orchideeën van de Haarlemmermeer. Ook bedrijven zijn bereid om rekening te houden met het voorkomen van de beschermde soorten. Zo krijgen we misschien nog wel een orchideeënreservaat in het bedrijvenpark. Beheerders van natuurterreinen zouden blij zijn met zoveel floristische rijkdom!

Informatie afkomstig van:
Roelie de Regt,
Graan voor Visch 15409
2132 EG Hoofddorp